

Den 19. september 2020

Til Sundheds- og Ældreminister Magnus Heunicke
Sundheds- og Ældreordførere Per Larsen – Stinus Lindgreen – Lars Boje – Henrik Dahl – Martin Geertsen -
Liselott Blixt – Peder Hvelplund – Kirsten Normann Andersen – Torsten Gejl – Rasmus Horn – Jane
Heitmann – Karina Adsbøl – Birgitte Vind – Mette Thiesen

Der er et lovpligtigt Ældreråd i hver kommune. Disse Ældreråd arbejder vidt forskelligt, alt efter hvorledes man hver især tolker Lovteksten vedr. Ældrerådene. Og på hvilket niveau man ønsker at lægge sit arbejde.

Når Halsnæs Ældreråd har taget beslutning om at henvende sig til ministeren og alle ordførerne inden for Sundheds- og Ældreområdet, er det baseret på, at vi igennem de sidste 8 – 10 år har været meget fokuseret på Plejehjemsforholdene for vore borgere. Vi har i hele perioden haft en plads i alle kommunens Centerråd, som desværre nu i mange kommuner er nedlagt efter det ikke mere var lovpligtigt (i Halsnæs Kommune nedlagt i 2019). Centerrådene er ude i kommunerne erstattet af forskellige ordninger som f.eks. Bruger/ Pårørenderåd eller andet.

Vi har fulgt lovgivningen meget nøje, og har altid sat os ind i cirkulærer/ vejledninger, når vi har udarbejdet Høringssvar – ikke kun til store sager som, nye Politikområder, Kvalitetsstandarder, Tilsynsrapporter m.v. men også til flere mere enkle vedtagelser og ændringer. Vi har årligt udarbejdet omkring 40-50 Høringssvar, hvor vi er gået ind i hver enkel sag på et meget sagligt grundlag.

I 2016 ophørte de lovbestemte årlige Embedslægetilsyn – disse var uanmeldte – og i vores kommune havde disse besøg stor betydning. Ved det sidste besøg (2016) på et af plejecentrene blev der konstateret store fejl og mangler, som medførte, at der blev givet flere påbud med krav om opretning inden 3 mdr. To år før havde man konstateret så gode forhold, at man det efterfølgende år var fritaget for dette uanmeldte besøg. Men på de to år, ændrede forholdene sig så voldsomt, som her beskrevet. Både forvaltning og politikere gav udtryk for stor forundring, men det er Ældrerådets opfattelse, at det var en klar følgevirkning af, at man ikke kunne forvente Embedslægens tilsyn før om to år. Disse uanmeldte tilsyn havde en meget stor forebyggende effekt. Derfor anbefaler vi stærkt, at de genetableres.

I 2017 blev landets Ældreråd orienteret om at Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS) fremover ville føre tilsyn med plejecentrene, hvor man også havde mulighed for at give påbud. Dog ville der kun blive foretaget ca. 100 tilsyn på landets plejecentre årligt, da Styrelsen også skulle føre tilsyn med andre sundhedsfaglige institutioner, som ikke tidligere havde været underlagt sådanne tilsyn. Dog kunne STPS også, ved henvendelser om bekymrende forhold på et plejecenter, efter nøje vurdering efterfølgende aflægge tilsynsbesøg. Halsnæs Ældreråd følte sig beroliget og tilfreds med denne melding, men havde også den opfattelse, at det ikke var Ældrerådet, der skulle henvende sig til STPS, da man skulle opveje det mod, hvorledes politikerne og forvaltningen ville reagere på et sådant tiltag - og hvad så, hvis Styrelsen ikke fik

afdækket situationen tilstrækkeligt? – hvorledes ville vi så stå, som det rådgivende element over for politikerne, som vores funktion jo er?

Efterfølgende har det vist sig, at der var slet ingen grund til, at vi eller borgerne skulle føle os dækket ind. Hvad Ældrerådet ikke var orienteret om var, at disse tilsyn slet ikke kunne erstatte Embedslægens tilsyn. Man havde besluttet at gennemføre et fire-årigt project med **Dialog- og Læringstilsyn**, og her havde man inddraget bl.a. Danske Ældreråd og Ældresagen. De havde tilsluttet sig denne form for tilsyn, hvor man fokuserede på, om medarbejdere forstod de skriftlige instrukser, og evnede at udføre dem på den rigtige måde. Ydermere foregik disse tilsyn efter man havde givet et forvarsel på 6 uger om datoen og på hvilke områder, man ville fokusere. Man havde ligeledes 14 dage før tilsynet bedt Plejehjemsledelsen om finde 3 pårørende, som var villige til at tale med tilsynspersonen/ personerne og ligeledes finde 3 beboere, som også ville stille sig til rådighed for tilsynet. Projectet ville efter en fire-årig periode blive evalueret. Man havde bare ikke orienteret om denne ændring af tilsynene – hvilket forvaltningen heller ikke havde fundet nødvendigt. I den senere korrespondance med STPS gjorde de også opmærksom på, at disse tilsyn ikke er et personrettet tilsyn, om den enkelte borger modtager den hjælp, som vedkommende har behov for eller har ret til – se venligst under bilag: Skrivelse til STPS 14.10.20, 27.10.20 og svarskrivelse fra STPS 21.10.20.

På et Temamøde i efteråret 2019 for Ældrerådene i Region Hovedstaden, hvor også STPS var indlægsholdere, fremkom Halsnæs Ældreråd med disse oplysninger og udtalte kritik af denne form for tilsyn. Man kunne konstatere, at hovedparten af Region Hovedstadens Ældreråd heller ikke var klar over, at det ikke var uanmeldte tilsyn, man førte på disse ca. 100 tilsyn årligt. Der blev fremført mange kritiske bemærkninger, og da Halsnæs Ældreråd meddelte, at vi ville gå videre med sagen og henvende os til Styrelsen for Patientsikkerhed, var der stor opbakning fra de deltagende Ældreråd. Når vi valgte at køre sagen selv, og ikke lade det gå igennem vores organisation Danske Ældreråd, skyldes det, at vi også på dette møde fik at vide, at Danske Ældreråd havde haft en repræsentant fra administrationen siddende i den arbejdsgruppe, der havde truffet beslutningen om at indføre dette project **Dialog- og Læringstilsyn** som erstatning for de tidligere Embedslæge tilsyn, som var uanmeldte. Dog fører de nogle uanmeldte tilsyn, hvis de mener, bekymringshenvendelserne er alvorlige nok. Og Danske Ældreråd havde efterfølgende oplyst os om, at man ikke ville kunne bakke os op, fordi man selv havde støttet dette forslag.

Desuden havde sekretariatslederen i en samtale om vores henvendelse til STPS udtalt, at de ikke gerne så, at vi arbejdede for at få Embedslægens tilsyn tilbage, da det var disse midler, som STPS nu havde fået til rådighed, og de havde netop indskrænket tilsynene på plejecentrene for at kunne føre tilsyn med andre sundhedsfaglige områder, hvor man virkelig havde haft brug for tilsyn.

Når vi gør så meget ud af at beskrive indsatsen fra STPS som tilsynsmyndighed på Plejehjemsområdet, skal det ses i lyset af, at man i forbindelse med alle de udmeldinger, der nu er fremkommet efter TV2's Plejehjemsudsendelse – fra både politikere, embedsmænd og organisationer - netop henviser til at Styrelsen for Patientsikkerhed vil være de rigtige, til at foretage de nødvendige uanmeldte tilsyn, hvilket vi bestemt ikke kan anbefale, ud fra deres hidtidige vurdering af, hvad der er nødvendigt. Trods vores henvendelse til STPS – deres svarskrivelse og vores tilbagemelding, som også har været beskrevet i Frederiksborg Amtsavis, har man ikke følt anledning til at ændre på situationen.

Alle de puljepenge, der fra Christiansborg er udgået til kommunerne som: Ældrepuljen – Værdighedspuljen i 2016 – Klippekortordningen til hjemmeboende svage Ældre i 2016 – Klippekortordning til beboere på plejecentrene i 2017 og ”Bedre Bemanding i Ældreplejen” i 2018 har ikke givet det nødvendige løft af medarbejderstaben i den daglige bemanding af ”Varme Hænder” (vi ser hellere betegnelsen ”Basismedarbejdere”, når det gælder Sosu-medarbejderne) – da ”Varme Hænder” hos de fleste også dækker over sygeplejersker – fysioterapeuter m.v.

Det er i vores øjne (og hos mange andre) en stor fejl, at give disse puljepenge til kommunerne uden at øremærke dem mere konkret, da man ofte kanalisere dem over i andre opgaver, som man mener har akut brug for et tilskud. Kun ved ”Bedre bemanding i Ældreplejen” var der krav om, at de gik til udvidelse af medarbejdertimer bl.a. til at lade deltidsmedarbejdere gå op i tid eller ny- ansættelser, men stadig ikke krav om at øge basismedarbejderne til den fundamentale omsorg og pleje - både fysisk og mentalt. Det er alt for uværdige forhold, man mange steder byder vore svageste borgere

Vi står nu i en brydningstid, hvor chancen for at etablere en hel ny struktur på plejecentrene er til stede, - **ikke blot lave lappeløsninger**. Derfor er det vores anbefaling, at man vender tilbage til, at lederen bliver synlig og tilgængelig for både beboere, pårørende og medarbejdere i dagligdagen. En leder, som står i spidsen for ændring af medarbejderkulturen, og som magter at gennemføre en omlægning af en igennem mange år negativ opbygget medarbejderkultur, hvor medarbejderne har alt for travlt til, at der kan gennemføres en både innovativ og medfølelse omsorg og pleje, som vil give medarbejderne arbejdsglæde og stolthed for deres arbejdsfunktion tilbage. Men det kræver flere hænder. Man ønsker også at sosu-medarbejderne på plejecentrene skal have efteruddannelse, men så længe man ikke tilføjer flere personer, kan man ikke gennemføre dette, da der ikke altid indsættes vikarer, men ofte forventer at kollegaerne tager mere arbejde på sig.

Det fremgår også i to eksterne konsulentrapporter (i 2016 og 2017), som er foretaget i Halsnæs Kommune. Der konkluderer rapporten: at selv om ledelsen tager afsæt i en vurdering af den nødvendige bemanding, ud fra en faglig vurdering af en forsvarlig bemanding og fordeling af ressourcer og kompetencer i forhold til opgaver og tyngde, konstaterer konsulentfirmaet, at vagtplanerne ikke opfylder den nødvendige bemanding, og at det ikke er muligt at realisere den planlagte bemanding p.g.a. fravær og begrænset økonomi. Efterfølgende har man ansat udviklingssygeplejersker m.v. – men ingen udvidelse af basismedarbejdere. Dette kan læses i Ældrerådets Årsberetning 2016 og Årsberetning 2017 på Halsnæs Kommunes Hjemmeside under Ældrerådet.

Ved denne henvendelse vil Halsnæs Ældreråd gøre opmærksom på, at situationen i Århus ikke er enkeltstående. Lignende situationer finder sted overalt i landet. I kan roligt tro os. Men selvfølgelig har i ikke selv været ude for sådanne hændelser. I Halsnæs Ældreråd, har vi flere gange drøftet, hvordan det kan være, at politikerne ikke er klar over, at man selvfølgelig altid vil sikre sig, at sådanne situationer ikke vil kunne forekomme hos deres pårørende.

De fleste mennesker, med tilknytning til sektoren, udtrykker overraskelse over, at situationen har udviklet sig, som TV2's udsendelse har beskrevet, men det viser bare, at man altid vælger at tro mindre på de pårørende end personaler, ledere og de ansvarlige forvaltninger, og derfor er vi begyndt at tvivle på, om

man nu udnytter denne situation på den helt rigtige måde, og får lavet nogle meget gennemgribende tiltag, for at vore svage ældre borgere kan få en værdig afslutning på et langt liv - for nogle et godt liv – men for andre et liv fuld af modgang og sorger. Denne tvivl skyldes, at der nu kommer flere og flere særmeldinger fra politisk hold på Christiansborg. De fleste er særdeles gode og konstruktive hver for sig, men mange af dem kan ikke forenes i en helhed.

Det stormøde, der nu er tilrettelagt den 30.09./ 01.10, risikerer at ende med en alt for ukoordineret samlet indsats, og vi har så forpasset en situation, hvor en gennemgribende ændring er mulig, blot fordi man hver især kun har indsigt eller erfaring med en del af problemet. Og så er der de enkelte politiske partiers holdninger til løsningsmodeller, hvor man ikke altid tager højde for helheden, men kun enkelte sider af problemstillingen.

Selv om det aldrig er velset, at nogen fremhæver, at de er i besiddelse af meget væsentlige kompetancer, som dækker et stort spektrum af værdifuld viden, tilegnet igennem en årrække på et problematisk område, vil vi i Halsnæs Ældreråd alligevel påpege, at det har været af stor værdi, at man igennem flere år har siddet i et Centerråd som observatør, og kan opfange både de sagte og usagte problemer, som hersker i samspillet mellem medarbejdere/ledelse - pårørende/ medarbejdere og pårørende/ledelse. Derfor tillader vi os at fremkomme med følgende anbefalinger:

- **At ledelsesopgaven omdefineres**
- **At man genindfører Embedslægens uanmeldte årlige tilsyn**
- **At man genindfører lovpligtig Centerråd eller Bestyrelse på hvert Plejecenter**
- **At man indfører mindstenormering af basishænder på plejecentrene**
- **At de lovpligtige kommunale tilsyn skal foretages af en uvildig instans og ikke i et ansættelsesforhold til kommunen.**

Halsnæs Ældreråd stiller sig gerne til rådighed for en uddybende redegørelse over for både enkeltpersoner, partier eller andre grupperinger, ligesom vi håber at kunne modtage en indbydelse til at deltage i det kommende stormøde for formand og næstformand.

På vegne af Halsnæs Ældreråd

Poula Thrane

Formand

Der er som fil medsendt: Skrivelse til STPS den 14.10.20 - Svarskrivelse fra STPS den 21.10.20. og fornyet skrivelse til STPS den 27.10.20

